

Øvrighedspersonen, som det ifølge Loven af 1851 paaligger at forrette den borgerlige Vielse, gøre alle mulige Besværligheder for at gøre det saa vanskeligt for de betræffende som muligt at opnaa deres Hensigt. Jeg kan naturligvis slutte mig til de Udtalelser, der ere fremkomne om det urimelige i, at det skal stilles Præsten frit, hvorvidt han vil foretage kirkelig Vielse eller ej, og jeg forstaa ikke, hvorfor de ærede Forslagsstillere efter den Diskussion, der fandt Sted sidste Aar, specielt i Udvalget, have villet optage denne Bestemmelse i denne Form; thi der var jo den Gang ingen Stemning for den, fra alle Sider var man den Gang enig om det urimelige i, at man skulde stille Præsten frit i saa Tilfælde (*Svend Høgsbro*: Nej!). Jo, det var man absolut! (*Svend Høgsbro*: Hvorfor vedtog man det saa med overvejende Flertal her i Tinget, 55 Stemmer mod 8?). Ja, det blev ikke vedtaget i den Form, hvori det foreligger, det vil jeg bestride, og den ærede Ordfører vil jo kunne se efter i Forhandlingerne (*Svend Høgsbro*: Jo, reelt akkurat det samme!). Absolut ikke, men her staa altsaa Paastand mod Paastand. Jeg mener, det er i høj Grad urigtigt, at Præsten skal have denne Ret, thi, som det blev sagt af en æret Taler sidst, det er jo i Embeds Medfør, at de ere pligtige til at forrette deres Embedsgering ligesom enhver anden Embedsmand her i Landet; det skal ikke være nogen Naadessag eller ej, og den ærede Ordfører maa kunne forstaa, hvad der deraf kan fremkomme. Sagen er den, at det ikke er udelukket, at der kan indtræffe saadanne Tilfælde, naar et Par forlovede ønske at gifte sig, at den ene Part, som det jo i Reglen er Tilfældet, ikke tilhører Folkekirken og ikke ønsker kirkelig Vielse, men vil have borgerligt Ægteskab, medens den anden Part derimod ønsker at faa Ægteskabet velsignet af Præsten. Naar nu Manden — lad os sætte, at det er ham, der ikke tilhører Folkekirken — siger til den anden Part: Naar du ønsker det og har den Tro, vil jeg ogsaa lempe mig efter dig, er det saa ikke urigtigt, at Præsten skal have Ret til at nægte Vielsen: det forekommer mig i høj Grad urigtigt. Det er altsaa meget almindeligt, at der bliver lagt Besværligheder i Vejen for det borgerlige Ægteskabs Indgaaelse nu, og maa jeg i Forbindelse hermed sige til den højtærede Minister, at det vilde være ønskeligt, om han vilde tale med sin Kollega — saa vidt jeg ved, sorterer det borgerlige Ægteskab under Justitsministeren —

og søge at formaa ham til at drage Om-sorg for, at de Lokaler, hvor den borgerlige Vielse nu finder Sted, blive af en anden Beskaffenhed, end det nu er Tilfældet, og at Forholdene i det hele taget blive gjort mere hyggelige for de Folk, der ville indgaa borgerligt Ægteskab, end Tilfældet nu er.

H. Holm: Der er jo rettet en Mængde Indvendinger mod dette Forslag, baade mod dets Grundtanke og mod dets Affattelse. Men de ærede Forslagsstillere have dog — forekommer det mig — den Tilfredsstillelse, at Sagen i Aar synes at være mere levende, end den har været de foregaaende Gange, den har været fremme. Jeg tænker dels paa den Bevægelse, der er kommet i Præsteskabet i Anledning af denne Sag, den tyder jo paa, at Spørgsmaalet inden for Præsternes Kreds er ved at blive levende; men ogsaa de Forhandlinger, der ere førte her i disse Dage, forekommer mig at vidne om, at der er kommet mere Liv i Sagen, end der har været før. Deraf er det en Følge, at ogsaa Modstanden er kommen stærkere frem. Det har jo i foregaaende Aar været saaledes, at Modstanden mod det borgerlige Ægteskab ikke er kommen synderligt stærkt frem, og jeg tror, det for en Del har haft sin Grund i, at man gik ud fra, at der slet ingen Fare var for, at Forslaget blev til noget. I Aar er det, ligesom man har noget mere Følelse af, at denne Sag er ved at komme paa Dagsordenen, og derfor føler man fra de forskellige Sider Trang til at præcisere sit Standpunkt til den. Det betragter jeg som glædeligt, men i øvrigt maa jeg sige, at det forekommer mig, at der er en mærkværdig ringe Forstaaelse af hele dette Spørgsmaal baade i Publikum i Almindelighed og her i Salen, og jeg kan ikke andet, naar jeg tænker tilbage paa Tiden i 50erne og 60erne og sammenligner de Udtalelser, der da fremkom, med dem, der ere faldne her i disse Dage, end føle, at der den Gang var en ganske anderledes Forstaaelse af, hvad kirkelig Frihed betyder for et Folks Udvikling, end der i dette Øjeblik synes at være. Det kan have mange forskellige Grunde. Vi have opnaaet en stor Del kirkelig Frihed, saa der er mange Mennesker, der ikke længer føle nogen Trang paa dette Omraade. Vi have haft en lang politisk Kamp, der har slugt saa mange Tanker og Interesser, at man i den Tid, den stod paa, næsten ikke har kunnet skænke den Art af Spørgsmaal nogen Overvejelse,